EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 22.11.2022
COM(2022) 782 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om den økonomiske politik i euroområdet

{SWD(2022) 382 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om den økonomiske politik i euroområdet

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 136, stk. 1, sammenholdt med artikel 121, stk. 2,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[1], særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til Det Europæiske Råds konklusioner,

som har hørt Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som har hørt Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Euroområdets økonomiske genopretning efter covid-19-krisen er blevet afbrudt af en række eksterne chok. Navnlig som følge af en beslutsom reaktion for så vidt angår den økonomiske politik, både nationalt og på EU-plan, og ophævelsen af inddæmningsforanstaltningerne udviste euroområdet en stabil BNP-vækst i 2021 og 2022 på henholdsvis 5,3 % og 3,2 %. Arbejdsmarkedet viste sig også at være modstandsdygtigt, idet arbejdsløsheden forventes at nå det rekordlave niveau på 6,8 % i 2022. Stigningen i de globale energipriser, den øgede usikkerhed og forstyrrelser i forsyningskæden som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine har imidlertid resulteret i en klar opbremsning i den økonomiske aktivitet i anden halvdel af 2022, og energikrisen har ført til en nedjustering af prognoserne for 2023. Samlet set forventes BNP-væksten i euroområdet at falde til kun 0,3 % i 2023, før den igen vil stige til 1,5 % i 2024. Energimarkedet og andre råvaremarkeder har givet næring til inflationen, som med tiden har bredt sig til andre varer og nåede op på 8,5 % i 2022. Inflationen forventes nu at forblive høj i de kommende måneder og holde sig på 6,1 % i 2023, før den falder i 2024. Arbejdsmarkederne forventes fortsat at være stabile, da efterspørgslen efter arbejdskraft stadig er høj. Da mange virksomheder stadig melder om mangel på arbejdskraft, forventes arbejdsløsheden kun at stige moderat næste år, før den falder igen i 2024. Samtidig forventes væksten i de

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

nominelle lønninger at stige i 2023, men at holde sig under inflationen, hvilket vil føre til et fald i husholdningernes købekraft. I den forbindelse er overskuddet på de løbende poster i euroområdet aftaget i takt med den stærkt forværrede udvikling i energibalancen, og euroens nominelle depreciering over for den amerikanske dollar og visse andre valutaer siden anden halvdel af 2021 ventes fremadrettet kun at kunne give et beskedent skub til konkurrenceevnen på grund af de høje energiomkostninger.

(2) Forværringen af de makroøkonomiske forhold og de store prisforskelle mellem medlemsstaterne er en udfordring for indkomst- og konjunkturkonvergensen i euroområdet. Selv om covid-19-pandemien førte til dybe, om end primært overgangsvise, forskelle i de makroøkonomiske resultater, havde den en begrænset og midlertidig indvirkning på synkroniseringen af konjunkturforløbet. Energikrisens makroøkonomiske virkninger for euroområdet er derimod uensartede. På grund af forskelle i energimiks mellem landene og i de politikker, der skal afbøde virkningerne af energichokket, er der opstået store forskelle i både den samlede og den underliggende inflation i euroområdet. Højere energipriser og presset fra forsyningskæden har haft en ujævn indvirkning på fremstillings- og servicesektorerne i de forskellige euromedlemsstater og kan resultere i forskydninger i disses indbyrdes konkurrenceevne. De foreliggende indikatorer tyder på, at konkurrenceevneforskellene i euroområdet indtil videre har været begrænsede, men forskellen mellem saldiene på eurolandenes betalingsbalancers løbende poster er for nylig blevet større, hovedsagelig som følge af den forværrede udvikling i energibalancerne.

(3) For at sikre en passende politisk reaktion på de forværrede økonomiske udsigter og den høje inflation er det nødvendigt, at penge- og finanspolitikkerne er tilstrækkeligt afstemt og sammenhængende. Normaliseringen af pengepolitikken skal imødegå den høje og divergerende inflation og samtidig inddæmme eventuelle risici for en uønsket og ukontrolleret markedsudvikling, der udgør en alvorlig trussel mod transmissionen af pengepolitikken i hele euroområdet. I den nuværende situation vil en bredt funderet finanspolitisk ekspansion for at understøtte efterspørgslen yderligere øge inflationspresset på et tidspunkt, hvor den offentlige gæld er høj i flere euromedlemsstater. Dette kræver en finanspolitik i de enkelte medlemsstater, som er tilstrækkeligt afstemt efter deres økonomiske og finanspolitiske situation, i overensstemmelse med Rådets henstillinger fra juli 2022[3]. Det kræver også, at de er parate til at tilpasse de løbende udgifter efter udviklingen. Samtidig er der behov for målrettede og midlertidige finanspolitiske foranstaltninger for at støtte sårbare personer og virksomheder, også med henblik på at bevare arbejdspladser og menneskelig kapital, samtidig med at prissignalerne bevares og der skabes incitamenter til at reducere energiforbruget. Tæt samordning af de politiske reaktioner mellem medlemsstaterne er fortsat af afgørende betydning. Også arbejdsmarkeds- og socialpolitikkerne er vigtige midler i forbindelse med afbødningen af de sociale virkninger af høj inflation. Gennemsnitslønningerne holder ikke trit med inflationen i 2022. Fremover er der behov for en omhyggelig

[3] Rådets henstillinger af 12. juli 2022 om de nationale reformprogrammer for 2022 og med Rådets udtalelse om stabilitetsprogrammerne for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022).

afbalancering af lønudviklingen for at beskytte lønmodtagernes købekraft — med fokus på lavtlønnede — samtidig med, at risikoen for løn-prisspiraler og løninducerede udvidelser af forskellene med hensyn til konkurrenceevne i euroområdet og på verdensplan undgås. Aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter hjælper med at identificere udfordringer, herunder specifikke udfordringer for valutaunionen, forbedrer de politiske løsninger og sikrer et bredere ejerskab til den økonomiske og sociale dagsorden. Politikker på udbudssiden kan også bidrage til lavere inflation ved at fremskynde opbygningen af alternative energiforsyninger, øge konkurrencen, forbedre ressourceallokeringen og støtte produktivitetsvæksten. Risiciene for den finansielle stabilitet kræver også fortsat overvågning.

(4) Genopretnings- og resiliensfaciliteten og fondene under samhørighedspolitikken er vigtige redskaber til at styrke euroområdets modstandsdygtighed og støtte konvergensen. Gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten i euromedlemsstaterne er godt på vej med udbetalinger til forfinansiering på over 128 mia. EUR og efter opfyldelsen af milepæle og mål. Siden pandemiens udbrud er der under samhørighedspolitikkens programmer udbetalt over 82 mia. EUR til euromedlemsstaterne. Genopretnings- og resiliensfaciliteten og fondene under samhørighedspolitikken bidrager til de politiske prioriteter for euroområdet gennem flere kanaler. Begge støtter således den økonomiske aktivitet gennem yderligere investeringer, og på længere sigt forventes de planlagte investeringer og strukturreformer at støtte den grønne og den digitale omstilling og samtidig fremme væksten i produktiviteten og det potentielle output. En stor del af de investeringer og reformer, der gennemføres som led i genopretnings- og resiliensfaciliteten, er relevante for gennemførelsen af de politiske prioriteter for euroområdet, der er identificeret i tidligere henstillinger vedrørende euroområdet. For at fastholde reformtempoet er det derfor afgørende at fortsætte med at gennemføre planlagte reformer og investeringer efter den fastlagte tidsplan.

(5) For at sikre en sammenhængende økonomisk-politisk reaktion på EU-plan skitserer den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst[4] de vigtigste politiske prioriteter og retningslinjer for det kommende år. Den årlige strategi for bæredygtig vækst er i overensstemmelse med verdensmålene og er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed: miljømæssig bæredygtighed, retfærdighed, produktivitet og makroøkonomisk stabilitet. Rapporten om varslingsmekanismen[5] indeholder Kommissionens analyse af mulige makroøkonomiske ubalancer, der kan hindre, at medlemsstaternes økonomier, Den Økonomiske og Monetære Union og Unionen som helhed fungerer efter hensigten.

(6) Den kraftige stigning i inflationen i det seneste år har medført en hurtig justering af pengepolitikken på verdensplan. Den Europæiske Centralbank (ECB) er begyndt at normalisere pengepolitikken for at sikre en rettidig tilbagevenden til det mellemfristede inflationsmål på 2 %. Den har også antydet, at normaliseringen af rentesatserne vil fortsætte under hensyntagen til udviklingen i de økonomiske data. Udbudsbegrænsninger er en vigtig kilde til den seneste stigning i inflationen, og

[4] Årlig undersøgelse af bæredygtig vækst 2023 (COM(2022) 780).

[5] Alert Mechanism Report (Rapport om varslingsmekanismen) 2023 (COM(2022) 781) (ikke oversat til dansk).

inflationsforskellene gør fastlæggelsen af pengepolitikken mere udfordrende. En ensartet transmission af pengepolitikken i hele euroområdet er en forudsætning for, at den kan opfylde sit formål.

(7) Den finanspolitiske kurs i euroområdet, målt som ændringen i de primære nettoudgifter i forhold til den gennemsnitlige potentielle vækst, forventes at blive ekspansiv i 2022 og stort set neutral i 2023, alt efter om den planlagte tilbagerulning af energirelaterede foranstaltninger finder sted. I 2023 bør finanspolitikken undgå at forstærke inflationseffekten af de igangværende udbudschok, og en bredt funderet finanspolitisk stimulering af økonomien er ikke berettiget, hverken på nationalt plan eller for euroområdet som helhed. Udfordringen er særlig aktuel for de medlemsstater, der oplever en høj underliggende inflation, også i lyset af de alvorlige økonomiske og sociale vanskeligheder, der følger af udhulingen af lønmodtagernes, og navnlig de lavtlønnedes, købekraft. Desuden bør finanspolitikken forblive forsigtig og kombinere højere investeringer med styring af væksten i de primære løbende nettoudgifter. I denne forbindelse er den forventede yderligere stigning i udnyttelsen af genopretnings- og resiliensfacilitetens midler og i nationalt finansierede investeringer i medlemsstaterne i overensstemmelse med behovet for at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling samt energisikkerhed. Samtidig vil den finanspolitiske fleksibilitet bidrage til at imødegå den store usikkerhed og de store nedadrettede risici for de økonomiske udsigter uden at underminere incitamenterne til energiomstilling. Covid-19-pandemien har medført en rekordstor gæld i euroområdet, og den offentlige gæld forventes at holde sig på et langt højere niveau end før pandemien i de fleste euromedlemsstater. Selv om risiciene for holdbarheden på kort sigt i det store og hele er aftaget, er de på mellemlang og lang sigt fortsat høje i flere medlemsstater, og rentestigninger vil i sidste ende føre til en større gældsbyrde.

(8) Som reaktion på stigningen i energipriserne har euromedlemsstaterne truffet foranstaltninger, der skønsvis udgør 1¼ % af BNP i 2022 og op til 1 % i 2023, idet det forventede fald afhænger af udviklingen i energipriserne og den planlagte tilbagerulning af de dertil knyttede foranstaltninger. De foranstaltninger, der hidtil er truffet, har primært til formål at afbøde prisstigninger, og kun 20 % er målrettede indkomstforanstaltninger. Der er behov for at begrænse sådanne støtteforanstaltningers budgetvirkning, samtidig med at der tages hensyn til deres fordelingsmæssige virkning for forskellige indkomstgrupper, indvirkningen på energiefterspørgslen, mulige fordrejninger af det indre marked og negative afsmittende virkninger mellem landene. Med henblik herpå er det vigtigt at nå til enighed om en fælles tilgang. En tostrenget energiprismodel, hvor sårbare forbrugere drager fordel af regulerede priser op til et vist forbrugsniveau, kan være nyttig i denne forbindelse. Ud over midlertidige energiforanstaltninger kan offentlige investeringer bidrage til at styrke energisikkerheden og den grønne omstilling. Siden den globale finanskrise har euroområdet lidt under et lavt omfang af både private og offentlige investeringer. De politiske skridt, der er taget som reaktion på covid-19-krisen, har sammen med ekstraordinær støtte fra NextGenerationEU bidraget til at fastholde niveauet for offentlige investeringer, hvilket har haft en positiv indvirkning på den potentielle vækst, navnlig i de medlemsstater, der har den største offentlige gældsbyrde. Yderligere offentlige investeringer, navnlig via gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanerne, af programmer under samhørighedspolitikken og af de nationale energi- og klimaplaner, som medlemsstaterne skal ajourføre senest i juni 2023, er afgørende for bæredygtig og sammenhængende vækst og for at opnå den grønne og den digitale omstilling.

(9) Den 9. november 2022 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen om retningslinjer for en reform af EU's ramme for økonomisk styring[6] med henblik på at forbedre effektiviteten af overvågningen og samordningen af den økonomiske politik i Unionen. Meddelelsen skal fastlægge en enklere og integreret struktur for overvågning af den overordnede økonomi og finanspolitik for at sikre gældsholdbarhed og fremme bæredygtig og inklusiv vækst. De vigtigste elementer i forslaget har til formål at forenkle rammen, forbedre det nationale ejerskab og styrke håndhævelsen. I meddelelsen foreslås det, at tilrettelæggelsen af finanspolitikken baseres på mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer, som medlemsstaterne fremlægger, inden for en gennemsigtig fælles EU-ramme. Disse planer skal samle de forpligtelser inden for finanspolitikken og for så vidt angår reformer og investeringer, der støtter gældsholdbarhed og bæredygtig vækst og afspejler EU's og medlemsstaternes prioriteter. Reform- og investeringsforpligtelser, som vil skulle vedtages af Rådet, vil give mulighed for budgettilpasning over en længere periode. Mens traktatens referenceværdier (3 % af BNP for underskuddet og 60 % af BNP for gælden) fastholdes, vil rammen være baseret på en mere risikobaseret overvågning med fokus på gældsholdbarhed. Med hensyn til proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (PMU) foreslås der i meddelelsen en mere fremadrettet ramme for at kunne identificere nye risici under udvikling. Vurderingen af, om der findes ubalancer, vil været baseret på de samme tre kriterier som hidtil: Hvor alvorlige er de? Hvordan har de udviklet sig? Og hvordan er den politiske reaktion herpå? Der vil dog blive lagt større vægt på udviklingen og den pågældende medlemsstats politiske reaktion i vurderingen.

(10) Arbejdsmarkedet i euroområdet har udvist bemærkelsesværdig modstandsdygtighed takket være politisk støtte under covid-19-krisen. I første kvartal 2022 oversteg det samlede antal arbejdstimer niveauet fra før pandemien, og beskæftigelsen fortsatte med at stige gennem første halvdel af 2022 til et historisk højt niveau i andet kvartal 2022, hvilket pressede arbejdsløsheden ned på 6,8 %, det laveste niveau siden euroens indførelse. Der er dog stadig plads til forbedringer med hensyn til integration på arbejdsmarkedet af kvinder, unge, personer med handicap og sårbare grupper. Fremadrettet vil den forventede afmatning i den økonomiske aktivitet påvirke beskæftigelsesudsigterne negativt, idet arbejdsløsheden ventes at stige en smule i 2023 og 2024. Der er ikke meget, der tyder på, at covid-19-krisen førte til en strukturel forværring af problemerne med jobmatchning. Der er dog betydelige arbejdsmarkedsmæssige forskelle mellem medlemsstaterne og sektorerne. Siden 2019 har jobskabelsen været kraftigst inden for informationsteknologi og liberale tjenester, mens der er registreret et tab af arbejdspladser inden for transport samt hotel og restauration. Demografiske ændringer ventes også at spille en rolle i forbindelse med stramningen af arbejdsmarkederne i euroområdet. Tilstrækkelige og effektive investeringer i kvalitetsuddannelser, herunder erhvervsuddannelser, på alle alderstrin vil være afgørende for at afhjælpe den nuværende og fremtidige mangel på kvalificeret arbejdskraft. Lønvæksten steg noget i 2022, hvilket førte til en samlet stigning i enhedslønomkostningerne. Overordnet var den dog fortsat moderat og

[6] Communication on orientations for a reform of the EU economic governance framework (Meddelelse om retningslinjer for en reform af EU's ramme for økonomisk styring) (COM (2022) 583 final) (ikke oversat til dansk).

forventes at holde sig et godt stykke under inflationen. Reallønnen pr. ansat forventes at falde med 2,8 % i 2022 og yderligere 0,9 % i 2023, før en del af tabet indhentes i 2024. Uændrede inflationsforventninger er afgørende for at mindske risikoen for, at hurtige stigninger i lønkrav skubber inflationen yderligere op.

(11) Strukturreformer, herunder dem, der gennemføres som led i den europæiske grønne pagt eller støttes af genopretnings- og resiliensfaciliteten og REPowerEU-planen, er vigtige for at styrke det indre marked og modstandsdygtigheden i euroområdets økonomier. En yderligere forbedring af erhvervsklimaet, bl.a. ved at mindske hindringerne for investeringer og omfordeling af kapital, modernisere de offentlige forvaltninger, fjerne restriktive lovgivningsmæssige rammer og fremskynde udstedelsen af tilladelser, kan øge produktiviteten og væksten. Reformer er sammen med investeringer vigtige for at gennemføre den grønne og den digitale omstilling og navnlig forbedre energieffektiviteten, støtte dekarboniseringen, øge udbuddet og udbredelsen af vedvarende energi og rene energiteknologier og støtte opkvalificering og omskoling. Den hurtige og vedvarende stigning i energipriserne har sat de energiintensive industriers og små og mellemstore virksomheders forretningsmodeller under pres, hvilket har påvirket beskæftigelsen og den menneskelige kapital. Effektive insolvensordninger kan støtte omstillingen og gøre det lettere at omfordele ressourcer. Insolvensordningerne i euroområdet er stadig meget forskellige, og en forøgelse af deres effektivitet og en højere grad af harmonisering ville understøtte den økonomiske tilpasning og det indre marked for kapital.

(12) Hidtil har banksektoren udvist generel modstandsdygtighed i 2022. Mens banksektoren i euroområdet som helhed er velkapitaliseret og har oplevet en forbedring af rentabiliteten siden 2021, kan en kraftig forværring af de makroøkonomiske udsigter og stigende renter forringe kvaliteten af aktiverne. I en situation med vanskeligere kreditadgang er rettidig overvågning af risici, proaktivt samarbejde med skyldnere og aktiv forvaltning af misligholdte lån vigtigt for at bevare bankernes mulighed for at tilføre finansiering til økonomien. Kreditinstitutternes modstandsdygtighed kan blive hæmmet af strukturelle faktorer, herunder overkapacitet og konkurrence fra nye udbydere af finansielle tjenesteydelser. Der kan også opstå andre risici på de finansielle markeder. Navnlig kan højere risikopræmier og strammere likviditetsforhold føre til et fald i aktivpriserne. På grund af margin calls kan dette skabe yderligere pres ud over den likviditetsstress, som nogle energiselskaber allerede oplever. Også bolig- og erhvervsejendomsmarkedernes reaktion på rentestigningerne kræver nøje overvågning, da stigende realkreditrenter og en forværring af gældsserviceringsevnen kan lægge et nedadrettet pres på boligpriserne og føre til cykliske risici. Desuden kræver øgede cyberrisici større opmærksomhed, og den nyligt vedtagne forordning om digital operationel modstandsdygtighed i den finansielle sektor vil styrke finansielle virksomheders modstandsdygtighed over for risici i forbindelse med informations- og kommunikationsteknologi. I september 2022 udsendte Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici en advarsel, hvori det anmodede

institutioner i den private sektor, markedsdeltagere og relevante myndigheder om til stadighed at forberede sig på halerisikoscenarioer[7].

(13) I juni 2022 nåede Eurogruppen til enighed om, at arbejdet med bankunionens fremtid bør fokusere på at styrke den fælles ramme for styring af bankkriser og den nationale indskudsgarantiordning, således at der tilvejebringes en ramme, der er tilpasset alle typer banker. Eurogruppen forpligtede sig til at gennemgå status for bankunionen og på en konsensusbaseret måde identificere yderligere foranstaltninger vedrørende de øvrige udestående elementer med henblik på at styrke og fuldføre bankunionen. Kommissionen har meddelt, at den agter at fremsætte et lovgivningsforslag om krisestyring og indskudsforsikring i begyndelsen af 2023. Ændringer af rammen for krisestyring og indskudsforsikring kan bidrage til at gøre euroområdets banksektor mere modstandsdygtig. Kommissionen har også meddelt, at den i første halvdel af 2023 vil fremsætte et lovgivningsforslag om indførelse af den digitale euro og regulering af dens centrale aspekter med en mulighed for ECB til at indføre den digitale euro i 2026. En digital euro, som vil være et supplement til kontanter, kan indebære flere fordele for euroområdets økonomi. Den vil navnlig støtte digitaliseringen af økonomien og innovationen inden for detailbetalinger. Selv om euroens internationale rolle har været stort set stabil i de seneste år, kan den styrkes. Udviklingen af en digital euro kan, også på baggrund af den aktuelle geopolitiske situation, øge euroområdets og Unionens økonomiske og finansielle autonomi og forbedre den globale finansielle stabilitet,

HENSTILLER,

at euromedlemsstaterne i perioden 2023-2024 træffer foranstaltninger, på egen hånd, herunder ved at gennemføre deres genopretnings- og resiliensplaner, og i fællesskab i Eurogruppen, med henblik på at:

1. fortsætte med at koordinere finanspolitikken på tværs af medlemsstaterne for at støtte inflationens rettidige tilbagevenden til ECB's mellemfristede mål på 2 %. Afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, samtidig med at der fokuseres på finanspolitiske foranstaltninger for at imødegå de høje energiprisers indvirkning på sårbare husholdninger og virksomheder. Nå til enighed om en fælles tilgang til og navnlig erstatte bredt baserede prisforanstaltninger med en omkostningseffektiv tostrenget energiprissætning, der sikrer incitamenter til energibesparelser. Fastlægge tilstrækkeligt afstemte mellemfristede finanspolitiske strategier for at sikre gældsholdbarhed og øge vækstpotentialet på en bæredygtig måde, såvel gennem en gradvis konsolidering for at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt som gennem investeringer og reformer

2. opretholde et højt offentligt investeringsomfang, der er nødvendigt for at styrke den økonomiske og den sociale modstandsdygtighed og støtte den grønne og den digitale omstilling, herunder med henblik på større energieffektivitet og omstillingen til vedvarende energikilder. Gennemføre programmerne under samhørighedspolitikken og genopretnings- og resiliensplanerne, sikre rettidig gennemførelse af reformer og investeringer, og at ajourføringer af planerne er målrettede og ikke reducerer det

[7] Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risicis advarsel af 22. september 2022 om sårbarheder i Unionens finansielle system (ESRB/2022/7).

overordnede ambitionsniveau. Tage yderligere skridt, herunder gennem REPowerEU-planen, til at fremskynde omstillingen til ren energi og øge Unionens energiuafhængighed

3. i overensstemmelse med national praksis og under hensyntagen til arbejdsmarkedsparternes rolle, støtte en lønudvikling, der afbøder lønmodtagernes tab af købekraft, navnlig for lavtlønnede arbejdstagere, samtidig med at den afspejler produktivitetsudviklingen på mellemlang sigt og begrænser løn-prisspiraler. Udvikle og om nødvendigt tilpasse sociale støtteordninger for at hjælpe sårbare husholdninger med at håndtere energichokket og den grønne og den digitale omstilling og imødegå den øgede risiko for fattigdom. Yderligere forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og træffe foranstaltninger til at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft. Sikre en reel inddragelse af arbejdsmarkedets parter i den politiske beslutningsproces og styrke den sociale dialog

4. sikre, at støtten til virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder, der kommer under økonomisk pres på grund af energikrisen, er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder. Den ydede støtte bør sikre incitamenter til energieffektivitet og bevare lige konkurrencevilkår og det indre markeds integritet, herunder gennem de midlertidige kriserammebestemmelser for statsstøtte. Gøre insolvensreglerne mere effektive ved at sikre, at de effektivt og rettidigt håndterer konkurs og selskabsomstrukturering. Bidrage til fremskridt hen imod kapitalmarkedsunionen

5. bevare den makrofinansielle stabilitet, opretholde kreditkanalerne til økonomien og fortsat støtte den finansielle integration. Overvåge de risici, der særlig er forbundet med spændinger i energisektoren, stigende renter, misligholdte aktiver og udviklingen på ejendomsmarkederne. Fortsætte med at engagere sig aktivt i det forberedende arbejde med indførelsen af en digital euro.

Yderligere skridt hen imod uddybning af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) bør tage hensyn til erfaringerne fra udformningen og gennemførelsen af Unionens omfattende økonomisk-politiske reaktion på covid-19-krisen, herunder genopretnings- og resiliensfaciliteten og evalueringen af den økonomiske styring. Fremskridtene med uddybningen af ØMU'en bør fortsættes med fuld respekt for Unionens indre marked og på en åben og gennemsigtig måde over for medlemsstater uden for euroområdet.

Udfærdiget i Strasbourg, den […].

På Rådets vegne
Formand